

# Fra Baglinjen

## NYT LIV I SAMARBEJDET, TAK

Igennem mange år har ”det samarbejdende danske biblioteksvæsen” som bekendt været en af mine yndlingsversioner - ikke fordi jeg har noget imod samarbejde, men fordi det som begreb havde fået noget bibliotekshelligt og sogneagtigt over sig, og fordi det for ofte blev brugt til at legitimere defokusering i forhold til universitetsbibliotekernes primære brugergrupper. Og i en tid, hvor globalisering m.v. fuldstændigt ændrer vilkårene for den faglige og videnskabelige informationsformidling, er det et problem, hvis vi putter os for meget med fortidens succeshistorier og succesord. For en succes har det selvfølgelig været, og succes'en fortsætter sådan set: Selvom man ikke altid kan fornemme det, når vi nervøst snakker om vores usikre fremtid, så præsterer de danske forskningsbiblioteker under ét stadig en solid succes i den forstand, at vores kerneydelse – dvs. at skaffe informationsressourcer til vore brugere – aldrig har fungeret bedre.

Men når vi er nervøse med hensyn til vores fremtid, er det da med god grund. Om senest 30 år vil al faglig og videnskabelig information blive elektronisk formidlet, og den trykte videnskabelige bog vil være forsvundet. Og med den forsvinder også det traditionelle forskningsbibliotek, som er bygget op omkring det trykte medie. Så selv om vi stadig i en periode – og på nogle fagområder endda i høj grad – skal levere biblioteksservice baseret på trykte bøger, er der al mulig grund til at satse på det nye bibliotek, hvad det så end er for et.

Og her, interessant nok, er der en særdeles vigtig opgave for det samarbejdende danske biblioteksvæsen. Dette samarbejde har hidtil været fokuseret på service, og det skal det også blive ved med. Men en ny opgave står foran os, som kræver opløsning af nogle af forskningsbibliotekernes stivbenede holdninger – og jeg svinger her pilsken ikke blot over andre, men også over mig selv!

Begrundet i en tidligere historisk virkelighed varetager vi en lang række driftsfunktioner som separate opgaver, selvom vi i dag kunne løse dem lige så godt eller bedre i fællesskab. Men Ikke-opfundet-her-syndromet lever videre i bedste velgående sammen med forestillingen om, at fælles løsninger nødvendigvis medfører ubærlige lokale kvalitetstab.

Det mest eklatante eksempel er online bibliotekssystemer eller hvad de hedder i vore dage. Jeg er desværre en af de bibliotekschefer, der ikke har forstand på edb, og derfor må jeg bero mig på min sunde fornuft. Den råber til mig, at det simpelt hen ikke KAN være rigtigt, at hvert bibliotek skal have sit eget system. Det er en del af de små og mellemstore biblioteker ved at finde ud af, men en radikal udvikling på området hæmmes afgørende af, at de større biblioteker grundlæggende fortsætter deres tidligere kurs. Må vi nu bede om den finske model!

Et andet eksempel er den bevidstløst videreførte bevaringskultur i en tidsalder, hvor det drejer sig om at fremskaffe, ikke at eje. Det er

ikke småpenge, der bliver brugt på, at vi hver for sig opbevarer store ukurante samlinger i stedet for lokalt at fokusere på det kurante og så skabe billige fællesløsninger for det ukurante. Bibliotek.dk og kørselsordningen er opfundet. Lad os tage konsekvensen.

Et tredje eksempel er forskningsbibliotekar/fagreferentordningen. Der skal selvfølgelig være universitetsuddannede i de danske forskningsbiblioteker i fremtiden, men det skal være en anden ordning, og frem for alt: Vi behøver hverken ideelt eller reelt en fagreferent for hvert fag i hvert bibliotek.

Det er ikke fordi vi skal tænkte STORT – selvom det ikke altid skader. Det er fordi vi skal tænke SMART!

På en række områder kan der gives ny mening og nyt liv til det samvirkende danske biblioteksvæsen og frigøres ressourcer til kernefunktionerne, heriblandt nye kernefunktioner. Men det har vist sig, at de eksisterende samarbejdsorganer ikke rigtig kan håndtere disse spørgsmål. Der er her brug for centrale initiativer.

Så: Jens – frem med Thorhauges hammer! Og Kim – hit med DEFF-pengene!

**Vicedirektør Michael Cotta-Schønberg**  
**Det Kongelige Bibliotek**

En ny opgave, som kræver opløsning af nogle af forskningsbibliotekernes stivbenede holdninger, står foran os